

ПРОТОКОЛ № 59
от заседание на Гражданския съвет към ВСС,
проведено на 14.06.2019 г.

Днес, 14 юни 2019 г., петък, от 9:30 ч. в Пресцентъра на ВСС в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – председател на Гражданския съвет от НПО (председател на Асоциация „Форум”);

Г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „Форум”, упълномощена за днешното заседание да представлява Асоциацията на държавните съдебни изпълнители и Българската асоциация на съдиите по вписванията;

Г-жа Павлина Желязкова – PR на Българската асоциацията на вещите лица и експертите;

Г-н Ясен Тодоров – член на УС на Камарата на следователите в България;

Г-жа Евелина Аврамова – зам.-председател на УС на Националното сдружение на съдебните служители;

Г-жа Богдана Лазарова – председател на УС на Сдружение „Академия за изследвания в сигурността и отбраната“;

Г-н Александър Николов – председател на УС на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт;

Г-жа Емилия Николова – председател на УС на Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-н Георги Ангелов – зам.-председател на УС на Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-жа Мила Георгиева – председател на Центъра за приложно-правни изследвания и практики;

С писмено становище:

Г-н Любомир Герджиков – председател на УС на Сдружение “Камара на арбитражните и на съдебните експерти в България”.

Гости на заседанието:

Г-жа Красимира Лука – Българско археологическо сдружение, археолог;

Г-н Павел Деспотов – Българско археологическо сдружение, археолог.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Обсъждане на възможности за последващи стъпки от страна на Гражданския съвет по представения на предходно заседание (от 31 май 2019 г.) казус, придобил общественост под името „Скаптопара“ - автомагистрала „Струма“, свързан с унищожаването на публична държавна собственост – недвижимо археологическо културно наследство.

Вносител: Гражданска инициатива за опазване на културното наследство на област Благоевград и Българско археологическо сдружение, чрез Асоциация „ФОРУМ“;

Докладчици: Красимира Лука, Здравка Чимева и Павел Деспотов.

2. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добър ден, колеги.

За днешното заседание г-н Герджиков е представил становище от името на КАСЕБ. Асоциацията на държавните съдебни изпълнители и Българската асоциация на съдиите по вписванията упълномощават Асоциация „ФОРУМ“ да ги представлява и гласува от тяхно име.

Колеги, благодаря ви, че дойдохте само две седмици след последното ни заседание, за да може да довършим една от точките, които обсъждахме тогава. Имате дневния ред. За съжаление, за тези, които не са били миналия път, ще е малко трудно да влезнат в контекста на темата, но изпратих материали и линк към предаване, за да се запознаете.

Гражданският съвет към ВСС работи изключително по правилата, които действат в момента. Той се занимава с правоприлагането не само в областта на съдебната система, правосъдната система, но и с правоприлагането във всички области, които са от обществена значимост. Това влезе в нашия Правилник миналата година с изменение с цел да се направи една демаркационна линия с дейността на бъдещия Съвет по партньорство към ВСС. Това изрично е заложено в т. 5, Раздел IV от Правилата, че Гражданския съвет се занимава с

правосъдната система и приложението на нормативната уредба във всички области.

Темата, която предизвика недоволство от една от организациите, считам, че е тема от обществено значение. Тя касае публична държавна собственост, касае културно наследство така, че напълно попада в темата обществено-значими проблеми.

Дневния ред, според Правилата, се определя от съпредседателите на Гражданския съвет или, както е в нашия случай, от председателя на Гражданския съвет. Протокола от всяко заседание се изготвя, според Правилата, в рамките на два месеца. Актовете се внасят в заседание на Пленума на ВСС в рамките на един месец.

Преди малко поставих на обсъждане въпроса да разгледаме в следващо заседание да разгледаме варианта да отпадне или не точката за автоматичното прекратяване на членството на организация в Гражданския съвет, ако три пъти последователно не е присъствал на заседание или да се предвиди друг механизъм за прекратяване на членство, който също е предвиден съответната организация, като загуби интерес, да си подаде заявление за прекратяване на членуването в Гражданския съвет. Това го казвам информативно, защото, знаете, това е отделна точка в дневен ред, който предварително се обявява.

За следващото заседание мога да ви уведомя, че ще е на 5 юли – първия петък от следващия месец, в обичайния час. Темите ще са по въпросите, поставени в Годишния план на Гражданския съвет от САОСВ. Може да се включат и други точки, ако подадете искане за такива.

Дневния ред на предишното заседание, 31 май, беше формиран по следния начин – на 8 май изпратих имейл до всички организации с молба до 15 май всеки, който желае да заяви точка по дневния ред, да изпрати темата. До 15 май нито една организация не представи тема за включване в дневния ред. Тогава подготвихме тема, която касае нашата организация още от миналогодишната програма. След това – в последните три дни, постъпиха още три точки, които също включихме в дневния ред.

На първото заседание тази година, ако си спомняте, повдигнахме въпроса за конкурс за върховни съдии в Наказателна колегия на ВКС и съмнения за неправилното провеждане на конкурса. Спомняте си, че г-н Шекерджиев беше гост на заседанието ни и вчера видях в медиите, че ВКС е потвърдил това наше съмнение и е отменил назначението. Т. е. това е една

победа за Гражданския съвет, ние първи алармирахме, предизвикахме дебат в Пленума на ВСС. Специални поздравление за г-жа Георгиева, защото тя беше човека, който повдигна въпроса.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Прочетох какво е решил съда – разбира се, не оригиналните мотиви, само решението. Те само по възражението на жалбоподателя, но бягат от обсъждане на темата, че тази госпожа е активист на ССБ, и че председателя на комисията е голям активист на ССБ, и че още един човек е член на ССБ – това трябваше да го обсъдят, защото е много сериозен конфликт и поставя въпрос за хегемонията на организирани общности в съдебната система и тяхната борба да завоюват властови позиции.

Не искам да кажа, че съм против ССБ, защото те имат полезни инициативи, но самия Ненков каза, че ССБ се превърна в политически фактор и партньор – не знам точно какъв термин беше употребил, и че всъщност воюва само за властовите позиции. Казах ви и предния път, че направих една прогноза, когато бях съветник на българския еврокомисар, кога ще има скандали в България и по дати казах, че когато се избира председател на градския съд, на апелативния и върховен съд. Това се случи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: И още нещо, което касае Гражданския съвет - Българската съдийска организация на Общо събрание е избрала ново ръководство. Ние ги подкрепяме и за в бъдеще Росица Велкова ще представлява организацията, вие сте я виждали в предишни заседания, заедно с Атанас Иванов. Това показва, че ССБ има и друга алтернатива, която изцяло се занимава с професионалните проблеми на гилдията, която представлява.

Преминаваме към същината на заседанието. В миналото заседание бяха изнесени факти и документи. Изводите всеки един от нас си ги направи. Никакви внушения не са правени.

В днешното заседание нашите гости са подготвили изложение, в което са направени предложения за законодателни промени. При сегашното положение в нормативите се получава разрушаване на това културно наследство, на тази публична държавна собственост. Както направихме по темата за СРС-тата и тук една от целите на Гражданския съвет е да обобщи предложения за законодателни промени, които да адресираме към ресорната комисия на Народното събрание.

Г-жо Лука, заповядайте да представите изложението.

КРАСИМИРА ЛУКА: Благодаря. Миналия път оставих текста на доклада, който изнесох, като отзад са формулирани основните точки по начина, по който нашата организация ги вижда за законодателни промени. Ще ги прочета още веднъж въпреки, че без самата обосновка малко „висят във въздуха“. Но понеже вчера пристигнаха още два документа, само да припомня – ставаше въпрос за един диссинхрон в работата на институции, което е заложено в самото законодателство и които в краен ефект имат много негативен ефект в опазването на културните паметници. Това от една страна е свързано с туристическия бизнес в България, от друга страна е свързано с историческото наследство и начина, по който го представяме пред обществеността, т. е. това, на което ние стъпваме като общество.

Това, което получихме, е крайно интересно, защото, говорейки за Скаптопара – обясних миналия път колко огромен е бюджета, системата, по която се процедира, изискахме два документа, които са разрешителните за разкопки на доц. Здравко Димитров, който е работил на този обект. Едното е уведомление от Министерство на културата (МК), което получихме, в което се казва, че след извършена многократна проверка по деловодната система на МК и в архива на Министерството не беше открита информация за исканите от нас документи. Т. е. разрешителни, които са за разкопки на стойност 3 мил. и 100 хил. лв., липсват в документация в МК. Това е един много страшен симптом, защото МК е собственик и то отговаря за културните паметници в България и след като то не знае кой извършва разкопките там – няма документи, се пита по какъв начин то упражнява контрола и се грижи за тези паметници.

ОТ ЗАЛАТА: Те не са ли незаконни в този случай – без разрешителни!? Кой е разпоредител на тези пари, които са дадени - това е по-важно. Някой на базата на нещо нарежда да се разплащат пари.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪБЪЗОВА: Оперативна програма „Транспорт“.

КРАСИМИРА ЛУКА: Документите ги няма. От там нататък въпросите са толкова много.

А другият документ е още по-стряскащ, защото става въпрос за протоколи към Комисията, която е ведомствена комисия към МК – т. нар. Теренен съвет. Изискахме протоколите от 2019 г. Отговорът е: „Съгласно чл. 149, ал. 1 от Закона за културното наследство (ЗКН), председател на Съвета за теренни проучвания е директора НАИМ при БАН. Заявлението ви ще бъде препратено по компетентност на НАИМ при БАН.“

Преценете вие. Според мен, една комисия, която е към МК, ми трябвало да има тези документи или най-малкото да е информирана за процеса, който тече.

Върха на блатото – така да го наречем, е този документ, който те изпращат към директора на Археологическия институт и е адресиран до доц. д-р Людмил Вагалински. Той не е директор на института от м. септември 2018 г. В МК не знаят, но всички документи, които са свързани с опазването на културното наследство ги препращат към Археологическия институт въпреки, че не знаят кой го ръководи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А това е официалната структура, която ръководи всички музеи в България.

КРАСИМИРА ЛУКА: За мен това е един много страшен симптом, защото буквално вече не се знае кой се грижи в тази държава за културните паметници. Това е – вчера получихме документите.

/Говорят едновременно./

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Имам въпрос от професионална гледна точка. Като виждам, че в един доклад са насложени професионални теми по археология, в което ние не сме компетентни, в същото време друга голяма група въпроси, които са правни по своята същност – нарушения, данни за престъпления дори, коя от нашите организации, защото нашата е изследователска и няма как да се включим в проверката, но НПО-тата могат да правят такива срещи, за да изясняват въпросите, преди да сезираме някоя от институциите. Има ли някоя от организациите, която има такива функции, да поиска среща, ние ще подкрепим с присъствието си, с МК и да ги запитаме има ли такива документи, както каза г-жа Лука, че ги няма. Защото те на нея могат да й казват едно, но всъщност историята да е друга и да не искат да ги покажат. Като ще им кажем и напишем писмо, че искаме допълнителна информация във връзка с планираното сезиране на компетентните институции. Защото ако ние не ги сезираме, тази история ще потъне в археологичната част където те групово се защитават. Защото ако напишем сигнал без да казваме къде и какво, може да кажат, че ги клеветим. С едно придружително писмо до МК.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Считам, г-жо Георгиева, че няма смисъл от такива срещи, защото е загуба на време. По-добре към прокуратурата и те да си ги изискват. Има достатъчно данни – с изходящ номер, изведено е. Ходенето до МК е загуба на време.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Има документ, върху който се е подписало и подпечатало МК и казват, че ги няма тези документи. Но аз смятам, че, ако въобще се ходи, не бива да е само една организация – поне три. Но това е загуба на време, да.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Прокуратурата може формално да изисква всички документи и в хода на проверката каквото се установи допълнително да ...

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Още повече, че нито една от нашите организации няма разследващи функции и няма правомощия да ги изисква. Но ако ние – всеки един гражданин, да оставим това, че сме Граждански съвет към ВСС или някакви организации, всеки един гражданин, ако има съмнение за престъпление, трябва да се обърне към прокуратурата, която има всички правомощия да провери има ли или не престъпление и да изисква документи.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да направи проверка.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: И аз бих искала да кажа няколко думи, ако сте приключили, г-жо Лука.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, г-жо Николова, заповядайте.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Благодаря. Бих искала да кажа няколко съображения, които са лични. Подкрепям становището на КАСЕБ по отношение на случая, но само в следните аспекти: имам въпрос – колко от присъстващите тук са наясно със специфичните знания, свързани с археология и свързани с опазване на културно наследство.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ако поставяме така въпроса, нищо не трябва да дискутираме.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Може ли да ме изслушате. Един човек каза, че има тези знания и г-жа Карагъзова – станаха двама. А колко организации сме – 18. Това, според мен, е изключително важно, когато ние анализираме представеното ни за обсъждане и е изключително важно, когато даваме препоръки след това за законовите промени, които те предлагат. Ние можем ли да оценим тези законови промени дали са правилни или не.

Второ – при нас, при цялото ми уважение към проблемите, които поставяте, запознах се с тях от това, което беше изпратено, бих искала да поставя въпроса, защо тук няма други представители. Говори се за финансови злоупотреби – защо няма представители на МК, на НИМ – например.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Г-жо Карагъзова, може ли една реплика – тъй като виждам, че председателя на ССЗБ когато отсъства от заседанията на следващия път, когато присъства, не си правите труда да се информирате какво се е случило предния път. Това е извънредно заседание. На предходното заседание беше дискутирано – гостите бяха професори и научни работници. Когато се отпрати покана към Министерство на финансите, например, това не задължава техен представител да присъства.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Точно така. Но ние, за да се произнесем, трябва да чуем отсрещните страни въпреки, че не сме нито правоприлагащ, нито разследващ орган.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Гражданският съвет се занимава с проблеми в правоприлагането във всички обществено-значими области. Тук е идентифициран един проблем и факти.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Точно поради тази причина би трябвало да чуем различните мнения по тези въпроси.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, Вас не ви ли тревожи факта, че има 3 мил. лв. изхарчени средства и МК отговаря, че няма...

/Говорят едновременно./

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Точно за това – нека да чуем и тяхното становище. Вижте, в тези кръгове, в тази област има много интереси – иманяри, колекционери и т. н. За да можем да се произнесем, ние трябва да сме компетентни и да сме убедени, да сме чули всичките страни и да се произнесем и дадем препоръки. Освен това на нас...

/Говорят едновременно./

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Чакайте малко – по отношение на прокуратурата съм абсолютно съгласна и задавам въпроса – считам, че всички тези въпроси трябва да бъдат поставени на вниманието на прокуратурата. Т. е. на компетентните органи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-жо Николова, целта на днешното заседание е точно това – към кого да се обърнем. А не предварително да поканим хора, към които ние нямаме послание и ние сме се обединили около това, което искаме самите ние.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Да. А по повод на това – какво искаме ние, и затова го казах всичко това какво ние искаме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мога да ви кажа, че хората, които са изготвили тези становища, се едни от най-опитните археолози в България. Те работят години наред в тази тема, т. е. тяхното експертно становище по Закона за опазването на културното наследство е компетентно. Мисля, че на всички стана ясно.

/Говорят едновременно./

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Моля, само още нещо да кажа. Вие говорите за прокуратура – аз съм съгласна, че всичко това трябва да отиде в прокуратурата, и го предлагам – тези материали да бъдат предоставени на компетентните органи. Въпросът е, че Вие казахте, че те имат предложения за промяна на закона, които ние да подкрепим.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ако считаме, че ги разбираме и искаме да ги подкрепим.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Да, точно по този въпрос взех думата – дали ние разбираме това, което те предлагат.

/Говорят едновременно./

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Повечето от вас са наясно как се извършват законовите промени – създава се работна група дали от Министерство на правосъдието, дали от Министерство на културата. Ако вие проявите повече страст и упоритост, вие ще убедите тези институции да създадат работна група за промяна на закона, защото вероятно...

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ще ви информирам, че те са обиколили всички възможни институции. Това е последното място, на което не са били.

Г-жа Георгиева иска думата, заповядайте.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Споделям мнението на колежката, което е абсолютно логично.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Извинявам се за репликата. Миналия път целия казус беше поднесен, разказано беше какво представлява тази археологическа находка, какво се е случило с нея, как е била съхранена по идея на спешност и т. н. В крайна сметка – точно, защото има много други, беше това обсъждане, за да се запазят следващите, които биват открити. Идеята на днешното извънредно заседание е да се формулират предложения за законодателни

изменение било то в закони, в правилници, в наредби, в инструкции и да може ние да ги обсъдим и внесем където преценим.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: В светлината на това аз направих своето изказване, че аз не съм компетентна да оценя тези...

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Затова Ви предлагам да се въздържите и каквото реши Гражданския съвет...

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Точно така.

/Говорят едновременно./

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: ... Гражданският съвет по някакъв начин да предложи актовете да се изпратят на народните представители за парламентарен контрол, за да се повдигне въпроса там, където може да се реши.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Има парламентарна комисия. Само да внесе известна яснота, защото се връщаме към обсъжданията от миналия път и го повтаряме. С това, което от предния път до сега се занимаваме, има две, да не кажа и три различни части. В едната част там, където има документи, цифри и т. н. за някакви възможни злоупотреби – това е едната част. Ако ние имаме съмнения за злоупотреби, вече казахме, съгласни сме, че прокуратурата проверява и казва дали има или няма.

Другата част е там, където въз основа на доклада те изнесоха, че има дупки в ЗКН, които позволяват тези злоупотреби. Тук ние не сме достатъчно компетентни, но ние не сме длъжни да формулираме в готов, окончателен вид предложенията за промяна на закона. Ние казваме – изслушахме такива и такива доклади, в тях се казва това и това, изразяват се съмнения, че закона позволява такива и такива злоупотреби, ние настояваме Комисията да се заеме, да инициира промени в закона и да „запуши“ тези „дупки“. Достатъчно компетенции имаме, не е нужно да разбираме.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Изпращаме на Правна комисия.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: И третата група – за да разграничим трите неща и да не ги смесваме, които обсъдихме миналия път, е в тази част, в която се иска някаква спешност – например тази магистрала да не преминава от оттук, а по друго трасе или да се вземат някакви спешни ... мерки, в тази част компетентен е Министерски съвет. Ако решим, че в тази част подкрепяме, то тази трета група въпроси трябва да се адресира към министър-председателя, към Министерски съвет където имат съответните правомощия.

Това бяха трите различни неща по доклада, които ние обсъдихме. И по трите неща няма нужда да сме професори по въпроса, на нас ни се изнесе, чухме го, има някакви съмнения, вижте вие, като специалисти, има ли ги, няма ли ги, вземете мерки и ги оправете.

Обобщено това е, което се случи.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Или Министерството по регионалното развитие.

КРАСИМИРА ЛУКА: Относно въпросът по компетентността – точно върху това беше акцента на това, което представих миналия път – че в закона липсват критерии за т. нар. експертиза в нашата област. Просто тя липсва.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Това беше много ключово звено.

КРАСИМИРА ЛУКА: Действително я няма и след като се счита априори, без да го има формулирано в закона, че имаме един БАН, който да го извърши, добре е това нещо да има законодателен акт към него. Или някаква нормативна база, която да контролира по какъв начин се извършва тази експертиза, кой казва този обект добре ли е проучен, дали е ценен – това липсва в законодателството. И тук не е необходимо човек да е експерт, за да прочете закона и да види, че никъде не се казва кой определя стойността на даден археологически обект и как трябва да се действа от научна гледна точка. Това ни липсва на нас, археолозите.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Това е едното от нещата, за които може да се апелира за ремонт в закона. Защото всички знаете, че дали ще е дело, дали ще е случай, той се основава на експертиза - никой не може да е компетентен по всички въпроси. Когато липсват ясни критерии за експертната оценка, тогава може от 0 до 1000.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: А има ли предложения да законодателни изменения?

КРАСИМИРА ЛУКА: Да. В доклада – то си стои от миналия път, не случайно съм го формулирала, защото между другото има и достатъчно експерти, които са се занимавали с този проблем.

Едното предложение е за създаване на отделен законодателен акт, който да е свързан само с археологията. Защото в момента е една глава, която почти нищо не казва – глава от ЗКН. Всъщност предложението е не да се ремонтира този закон, който в момента съществува, а да се мисли за цялостен, нов закон, свързан конкретно с археологическите...

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Проучено ли е този закон как стои на европейско ниво – има ли отделно законодателство, свързано с това или е в цялост?

КРАСИМИРА ЛУКА: Да, проучили сме го. Даже има препоръка, когато се е изготвял този закон, е имало програма, в която са участвали специалисти от Европа и в техните препоръки много специално се казва, че закона е голям, тежък, объркан, че трябва някои части от закона да се отделят в самостоятелни законодателни актове – било то отделни подробни наредби или цял закон. Това касаеше от една страна археологическите паметници, от друга – проблема с колекционерството и колекциите, който също не подлежи само на една малка глава, както е в закона. Затова това е едното и то да е обосновано предложение, защото тези предложения са все пак на гърба на 10 страници, където е обосновка. Обемно е, но и проблемът не е малък.

Премахване на текстове в закона, където има конфликт на интереси. Двете ведомствени комисии, които се занимават в опазването на паметниците на културата, те са едновременно действащи археолози в същия този БАН. Участват както във ведомствена комисия на Министерството, така и извършват археологически разкопки.

ОТ ЗАЛАТА: Което е конфликт на интереси. И след това да се контролираш.

/Говорят едновременно./

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Извинете, темата, очевидно е, не е лека. Затова молбата ми е като стигнем до нещо, да имаме дискусия, а не след това, защото едно, че се забравя и второ – в момента може да вземем някакви по-добри решения.

По отношение на последното казано – това е принцип навсякъде. Погледнете, че едни от най-добрите лекари, условно казано, са директори на болници, се явяват и консултанти в Министерство на здравеопазването и т. н. Това не е принцип, който да е нарушен. Миналият път, ако си спомняте, стана дума, че човека се назначава с презумпцията, че е точен, коректен, почтен и че си върши работата, а не че той ще има някакъв конфликт на интереси.

Второто – което може би не успяхте да го разберете, г-жа Николова не го разви съвсем до края, наистина съществуват изключително големи противоречия във вашата гилдия. Хора, които са чели малко повече, го знаят това нещо, но това е единия от големите проблеми, едното е омаловажаването

на постиженията на колегата си и т. н. Нито един закон това нещо не може да го разреши, съгласете се. И там е може би трудния момент – как да се направи.

По отношение на предишното, което казахте. Да, сигурно в другите страни законът не е толкова тежък, не е толкова голям, но очевидно съществуват поднормативни актове, където е разписано това. При нас го няма – в закона е загатнато, а в поднормативните не е дообяснено и т. н.

Трето, последно, тук има два пътя. Ако искате промяна на целия закон, това означава, че един Господ знае колко години това ще се „влачи“. Ако искате някакви по-бързи решения, то по-скоро предложението да бъде допълнено с поднормативни документи, липсващите неща – така мисля аз, а вие вече ще кажете, и евентуално да се мисли за нещо по-глобално. Но иначе, ако сега ние считаме, че закона за нищо не става, сядайте и почвайте да мислите – считайте, че сме до тук.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Съгласна съм, г-н Ангелов, с Вашето становище, но като юрист имам опасение от гледна точка на това кой акт кой го създава. При приемането на закон работи Народното събрание. Всичките поднормативни актове – съответното компетентно министерство. И понеже знаем, че има проблем в Министерството, много се съмнявам какви подзаконови актове ще измислят самите тези, които трябва да сложат „спирачката“.

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Комисията по култура.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: В Министерството по културата трябва да си представите доклада. Може да се повдигне на парламентарен контрол.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Мога да споделя нашия опит – ние 5 години „водихме битки“ да се заложи статут на съдебен заседател, защото имаше много кратки текстове в ЗСВ и нищо повече. Това беше пътя – търсехме контакти с всички представители на политическите партии в Народното събрание. Проведохме срещи с всички партии, представихме им нашите искания, които касаят интересите на всички съдебни заседатели. Въпросът е дали вие ще можете да убедите, че това не са ваши лични интереси, а са интереси, които касаят обществото.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Всъщност то си е ваш, но е и наш проблем.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Затова сме тук.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Да. Аз ви казвам как ние решихме нашия проблем. Но трябва да ви кажа, че на Правна комисия ни поканиха и всъщност на Правна комисия решихме част от проблемите.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Точно за това сме тук – всеки си представя проблема и си търси съмишленици.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Точно така.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Ако имаше закон за археологическите разкопки, нямаше да има проблем.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Аз също не разбирам от разкопки, но смятам, че всеки един човек с обща култура и средно ниво на интелигентност, когато му се поднасят тези факти, нормално е да достигне до извода, че има някакви закононарушения и злоупотреби.

Второ – по отношение на това как да предложим нещата, чисто в сферата, в която работя, моите съмнения са, че ако така го направим – да не е в закон, а с подзаконов нормативен акт, хората, срещу които коментираме, че ни съмняват как си вършат работата, ще ги оставим те да го напишат. И аз се съмнявам какво ще напишат.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Точно – пътят е в Народното събрание.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да, точно от тази гледна точка.

/Говорят едновременно./

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: На базата на това, което е в момента, ако може това да допълним – липсва единоначалието, това, което липсва да го допълним. Кой осъществява контрола, кой изпълнява решенията и т. н. Вече те на комисия ще решат, но ние да канализираме, че това и това е проблема и то очевидно пречи да се осъществява приемствеността. Така мисля аз.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ние може да направим един разговор – да изпратим предложенията на група, без да се месим като компетентна структура, да сезираме прокуратурата. Как може една магистрала да прави завой, за да запази една поляна и да разруши археологическо наследство!?

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: А вие всъщност уведомили ли сте прокуратурата?

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Не, не са.

КРАСИМИРА ЛУКА: Мисля, че още в началото има сигнал, но той беше за промяната на трасето на магистралата – кой го е подписал и какъв ... се е използвал.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Добре, но Вие говорите пред Гражданския съвет, че има много закононарушения.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Липса на закони, по-скоро.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Не, единият от въпросите е, че има много закононарушения. Защо не алармирате прокуратурата вие самите, вие сте организаторите, защо не го направите?

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ще кажат, че е групов интерес. Затова ние го обсъдихме тук.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Самият факт, че са спешни проучвания са похарчени 10 мил. лв., а за цялата година са отпуснати само 1 мил. лв. и няколко хиляди.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Спрямо средната цена на един археологически обект, в последното си писмо го бях написала, грубо 177 пъти по-скъпо струва Скаптопара отколкото годишните разкопки на Плиска тази година.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Направете сметка – тук 600 хил. лв. са дадени само за кирки, лопати и колички.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Само за секунда – още няколко предложения от експертите, които представляват археологическото сдружение и гражданската инициатива на Благоевград за запазването на тези разкопки и социализирането им в туристически обекти, което вече е невъзможно. Има предложение какво да се измени, за да не се случва занапред такова нещо.

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Има четири точки, които г-жа Лука миналия път ги лансира. Какво предлагаме: т. 1 – създаване на отделен законодателен акт, регламентиращ научната експертиза в областта на археологическото наследство, включително повишаване изискванията за извършване на теренни проучвания и премахване на дискриминационни текстове в ЗКН, свързани със системата за издаване на разрешителни - тук е даден пример с чл. 150, ал. 1, т. 4, и професионална регистрация и осигуряване на реален качествено-измерим контрол чрез система от методически изисквания. Защо предлагаме това нещо – защото няма никаква система за контрол върху качеството на археологическите проучвания в България. Премахната е умишлено, за да няма контрол. До 1989 г. контролът е бил стриктен, с много строги изисквания. След като се отменя Закона за паметниците на културата и музеите, тези изисквания за стандарт, за водене на документация, за ръководство на разкопки – просто „паднаха“. Това е най-същественото.

/Говорят едновременно./

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Само да кажа, по това, което предлагате или да се доразвие главата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да се доразвие главата на съществуващия закон, да. Г-н Деспотов, представете втората точка.

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Тук втората точка е за премахване на текстове в ЗКН, които противоречат на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ), включително части на длъжностни лица във ведомствените комисии към Министерството на културата, Съвета за теренни проучвания и Експертния съвет за опазването на недвижимите културни ценности. Въвеждане на изисквания за декларация за търговски, финансов и друг делови интерес в тези комисии. Въвеждане на изискване за публичност и прозрачност на тяхната дейност. Въвеждане на гражданска квота.

Тук трябва да поясня нещо, че ЗКН е адаптиран - мисля, че чрез чл. 95, към ЗПКОНПИ обаче това нещо не се спазва.

КРАСИМИРА ЛУКА: Само за Инспектората се спазва. И нямат право да правят разкопки, нямат право да подписват декларации.

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Само, че има още едни неща в преходните и заключителните разпоредби, където се казва, че директорите на музеите нямат право, при наличие на бизнес-интереси, да действат за собствена полза и т. н.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: По първите две точки – на вас са ви формулирани, казвам го по принцип, не само за вас – когато го формулираш в тежък юридически стил, става неразбираемо. Първа точка – трябва да се обясни с едно изречение много просто и след това юридически, няма законова или подзаконова регламентация на археологическата дейност – както го казахте простичко преди малко, свита е до една глава в закона. Настояваме да има отделна – и описвате с юридическия текст. Втора точка – по същия начин, разбираемо, има празноти в закона, които допуснат конфликт на интереси, т. е. едни и същи лица да си отпускат пари, да копаят и да се контролират. Настояваме за това-това-това и след това го пояснявате юридически. Т. е. отгоре да има в едно изречение много просто формулирано да може депутатите да го разберат, защото и те като нас, не разбират от археологически разкопки.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: И не само това. Да ви кажа нещо друго. Когато ни се променя самата философия в материята, която се обсъжда, се правят изменения на закона. А когато се сменя философията, концепцията, политиката, тогава се приема изцяло нов закон. С оглед на това точно това трябва да ви е аргумента защо да се

приеме отделен закон, който да урежда материята, защото виждаме, че до сега това, което съществува, не е това, което трябва и затова е нужна нова политика, нова философия и нова концепция в тази материя. И затова няма да го направим с изменение на тази глава от закона, а трябва да го направим с изцяло нов закон, да структурираме нещата - първо, второ, трето и т. н., и да се работи както трябва.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Имам мнение по първата точка. Четейки – и затова ви казвам, че е много специфично, трябва да имаш дълбоки познания тук, за да можеш да стъпиш на конкретни текстове. Добре, тук е за отделен законодателен акт – чудесно, подкрепям, включително повишаване изискванията за извършване на теренни проучвания. Но: „премахване на дискриминационни текстове в ЗКН, свързани със системата за издаване на разрешителни“ – тук аз питам: може ли някой да ми обясни дали това не е лична битка!?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Тук аз ще Ви отговоря, защото е от предходното заседание. Има една комисия, която ги издава и тя не издава на никой друг, освен на себе си да го извършва. Това е вредния път – седемнадесет обекта, седемнадесет позиции.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: За това трябва да има някакви мотиви, ние знаем ли ги?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Какви мотиви – те документи нямат в министерството!

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: На този етап – защото ние в момента това няма да го решим, не сме експерти, работно предложение как да изглежда нашия акт. Ние не можем и може би не бива – това ще го обсъдим, ние предлагаме да се напише закон или да се напише в него еди-какво-си. Ние можем да го напишем по следния начин: „Подкрепяме идеята на тази експертна общност от необходимостта Комисията по култура и медии в Народното събрание да разгледа предложението за написването на отделен закон.“ Това подкрепяме. А не подкрепяме вътре самите текстове, които са предмет на експертна оценка.

ОТ ЗАЛАТА: Това е. В този вариант сме съгласни. Точно това е.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-жо Лазарова, повторете отново текста.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: „Подкрепяме предложението на експертната общност от необходимостта да се разгледа от Комисията по културата и медиите към Народното събрание необходимостта от написването на отделен закон или промени в закона.“

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Г-жа Лисичкова каза нещо много важно – този закон е написан скоро, но философията му е остаряла, защото от тогава тръгна един голям бум на разкопките.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Говоря чисто юридически как се приемат закони.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Това може да влезе в юридическата обосновка на първа точка, т. е. те да го включат, да го редактират – защо би било необходимо отделен закон да се напише.

КРАСИМИРА ЛУКА: Главата противоречи на цялата философия на закона, защото закона започва с това, че археологическите обекти са публична държавна собственост и държавните институции работят в полза на гражданите. В следващия момент в Глава „Археологическо културно наследство“ е НАИМ при БАН. Даже Министерство на културата тук „развява бяло знаме“.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Но може да кажем, че археологическата практика показва, че е налице противоречие с философията на закона и се работи в частен интерес. Цели и задачи на закона.

КРАСИМИРА ЛУКА: Точно така.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Има резон, че главата за археологията противоречи на заложеното в закона.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Колеги, моля да ме извините, но ще трябва да напусна заседанието. Упълномощавам Асоциация „ФОРУМ“ да гласува със „За“ в подкрепа необходимостта от промени. И, моля, задължително съобразете мнението на г-жа Лисичкова.

/Мила Георгиева напуска залата./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, да поясня в какво се състои дискриминацията, какво имат те предвид. Всъщност, за да се получи разрешение за теренни проучвания, задължително трябва да си на работа в държавен музей, културна държавна институция, за което не всички археолози имат възможност. Т. е. много малко археолози са на държавна работа. Това е свободна професия.

/Говорят едновременно./

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Колеги, бих искала да направя предложение и по втория въпрос. Да формулираме и по другата група проблеми текст за акт, че подкрепяме необходимостта от законодателни промени.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Този текст – че подкрепяме необходимостта от законодателни промени, ще го насочим към Правната комисия и Комисията по култура при Народното събрание, към изпълнителната власт.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Да. Не – по-скоро по-лесният вариант, около който се обединихме – отправяме ли искане до прокуратурата за проверка?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: За това не ми е ясна какъв е механизма. Може би г-жа Лисичкова ще помогне, като юрист.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: В доклада бяха изнесени факти, възможности за.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не – съмнения.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Не, не – никъде не е казано. Насочва към възможности.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: „Гражданският съвет към ВСС изслуша доклад на ... - името на организацията. В него бяха изнесени съмнения за злоупотреби“

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не, не „съмнения“ – „факти“. Факти бяха!

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Факти финансови.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: „Факти, които навеждат на съмнения за“

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: „Съмнения за финансови злоупотреби и други закононарушения, затова превръщаме доклада до прокуратурата с молба за бъде извършена проверка и прокуратурата да установи има ли данни за престъпления и да упражни правомощията си.“ – по този начин предлагам да формулираме отправянето до прокуратурата.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Може да си го формулирате и като сигнал. Вижте тук са много смесени нещата и ви предлагам ако трябва даже до главния прокурор да бъде отнесен сигнала с оглед на факта, че се комплицирани нещата. Какво имам предвид. Като местоизвършване да кажем става в Благоевград, но решенията се вземат в София. Тук ще започне едно мислене кой е компетентен, затова нека да е до главния прокурор и той да прецени на кой да го разпредели за извършване. Може много неща да се говорят, може и до Специализирания съд да се изпрати. Затова е най-добре до главния прокурор и той да разпредели.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А той все пак е и член на ВСС.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Остана да обсъдим как да звучи третата точка – отправяме ли до изпълнителната власт – до Министерски съвет и премиера, някакво искане.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Толкова, доколкото сега се извършва строеж на магистрали – от Видин към Монтана и автомагистрала „Хемус“, дали там, ако възникне такъв казус, има начин като се разкрие да се предвиди вариант този културен обект да бъде запазен.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Но, г-жо председател, това е комплекс от много неща. При положение, че нормативната уредба сега е такава, Министерски съвет или който и да е, няма как да „стъпи“ на друга законова основа. Това първо. Второ – ако местната общност не иска това да съществува в границите на населеното място, в региона, то Министерски съвет не може да каже зорлем.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не, не. Това е само лъч, ако решим да

действаме.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Вижте, тук няма такъв сериозен проблем. Ние виждаме крайния резултат. Но всъщност едни хора са във възхита, пак ще си повтора думите, след същите тези хора правят разни размествания. Всъщност, ако закона се спазва и се върши както трябва, може би някак си няма да се случи, но очевидно не се спазва. Защото там не видях слаби моменти. Ако този същият доцент си беше запазил мнението.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, то и министър-председателят каза – нека археолозите се произнесат.

КРАСИМИРА ЛУКА: Само искам да добавя – ако се установят нарушения в този голям случай „Скаптопара“, който е явен и има нещо, което не е както трябва, дали е възможно след това, ако се окаже, че тук има злоупотреби, да се предположи, че и по другите обекти, които правят в момента, може би има такива. Както казахте, един бюджет от 16 хил. лв. само за лопати е съмнителен, както и да се погледне, това са държавни пари, от нашите данъци идват. За това става въпрос.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Аз се позовавам на това, което изнесохте като информация – 17 обекта, само тук 600 хил. лв. за кирки, лопати и колички. Всички сме средно интелигентни хора, имаме досег със земеделието, знаем колко струва една кирка или лопата – грубо казано с толкова сечива може цял град да се напълни.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Колеги, гледам по-практично, нека да формулираме какво искаме от премиера, за да можем да формулираме дали отправяме искане или ... /шум в залата/ – какъв е проблемът, който може да реши изпълнителната власт, за да видим дали го подкрепяме и как да го формулираме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Деспотов, кажете, искаме ли нещо от изпълнителната власт, което да е спешно?

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Спешно да се предприемат мерки точно в тези законови промени. Те са много съществени.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. ние се фокусираме върху промени в законодателството.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Да и аз мисля, че това трябва да е.

ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Защото самият закон е раковото образование. Той разрешава интервенция в тези паметници на културата. Затова трябва да се вкара изискване в самия закон, едно изречение, в което да се каже, че инвеститорите трябва да заделят средства за съхранение на тези обекти. Ако няма такъв критерий в закона – така. И тук има нещо, много съществено, което го има в т. т. 3 и 4, които г-жа Лука

миналия път представи, ще ги припомня – т. 3: Премахване на възможността за еднолично издаване на разрешителни за спасителни теренни проучвания от директора на НАИМ при БАН, т. 4: Прекратяване на практиката на обществени поръчки при археологическите поръчки чрез създаването на самостоятелни археологически отдели към големите държавни строителни компании с цел осъществяването на археологически проучвания.

ОТ ЗАЛАТА: Това няма как да стане. Много е идеалистично.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Бих искала да кажа нещо, защото след малко ще ми се наложи да напусна заседанието. Ако решим, че има някакво основание въобще да отнесем въпроса към Министерски съвет, бих искала да кажа следното – и Министерския съвет, освен депутатите, имат право на законодателни инициативи. Т. е. ние със същите тези аргументи можем да съобщим на министър-председателя, че отнасяме въпроса към Комисията по култура към Народното събрание като подкрепяме необходимостта да се разгледат евентуални промени – така-така-така, в закона. Отнасяме въпроса и до Вас – министър-председателя, тъй като Министерски съвет също има законодателна инициатива, по преценка на Министерски съвет дали това – така-така-така. Освен това си позволяваме да Ви обърнем внимание на това, че в доклада се цитира изразходване на бюджетни средства неправомерно, въз основа на липсващи документи – Министерството казва, че липсват документи, моля да упражните контрол върху този процес. И трето – по тези въпроси – закононарушения, изпращаме и до прокуратурата. В този стил бихме могли – това са основанията, по които можем да сезираме Министерски съвет, ако прецените.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може това да го пропуснем.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Лично аз бих ви казала защо съм против да пишем до Министерски съвет.

По т. 1, както обясни г-жа Лазарова, веднага ще ви обясня какво ще стане. МС няма как да поднесе нещо готово като законодателна инициатива. Той ще иска компетентните министерства по темата да създадат работни групи. Знаем как се създават работни групи и как в рамките на една година не може да се създаде работна група. Това първо.

Второ. По отношение на това, че сме писали сигнал до прокуратурата – тях това не ги интересува, прокуратурата ще си работи, те ще го приемат за сведение и нищо. Така, че е безсмислено да пишем до МС с идеята, че трупаме актив.

Това, което смятам, че е най-целесъобразно – до Правна и Културна комисия до НС с предложение за законодателни промени. По отношение прокуратурата – на база

на доклада да извърши проверка, а тя – в кръга на своите правомощия и компетенции, ще установи има ли, няма ли. Благодаря.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре. Значи отпада до МС и се обединяваме около комисиите в НС и прокуратурата. Относно парламентарния контрол, какво решаваме?

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: За парламентарния контрол – те трябва да си отидат, от Благоевград има депутати, ще отидете и ще помолите. Ние не можем вместо вас.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да, имат си приемно време, ще се срещнете с тях. Но искам да кажа и нещо друго. Там е много сложно, защото се внасят питання до съответните министри и председателят на НС ги изпраща на министерството. Те имат срок, в който министъра трябва да отговори. Предвид и факта, че идва лято, това питане може да се разгледа чак през м. декември. Така, че това не пречи, защото иначе се губи време.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Има и още една опасност. От всички поставени въпроси, $\frac{1}{4}$ стига до пленарна зала. На $\frac{3}{4}$ се отговаря писмено от съответния ресорен министър, това не се разшумява, а това не е вашата цел.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не е точно така, г-жо Лазарова. Ако изрично питащия, отправил питането, го иска да е официално от трибуната на НС, за да може да има дуплика, реплика и т. н. Но за писмен отговор – това е така. Депутатът, който задава въпроса, изрично да изрази съгласие да бъде уведомен само писмен отговор да получи от министъра, няма как да стане.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Значи, трябва да се срещнат с депутатите от Благоевград.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, да се върнем на темата. След представяне на проблема и проведени разисквания в две поредни заседания на Гражданския съвет към ВСС, предлагам да гласуваме акт на Гражданския съвет със следния текст:

„ 1. Гражданският съвет подкрепя предложението на БАС за необходимостта от промени в Закона за опазване на културното наследство и подзаконовата нормативна база. Във връзка с тази подкрепа Гражданският съвет да предостави на вниманието на Комисията по културата и медиите и Комисията по правни въпроси към Народното събрание на Република България предложенията и мотивите към тях (изготвени от БАС), с цел да бъдат разгледани и взети под внимание при бъдещо обсъждане на законодателни изменения в конкретната област;

2. Гражданският съвет да изготви и подаде сигнал до Главния прокурор на Република България, чрез своя Председател, за компетентна проверка на фактите около изразходваните публични средства за спасителни археологически разкопки на обекта "Скаптопара" и неговото частично преместване заради строежа на автомагистрала „Струма“, изнесени в доклад на БАС на заседание на Гражданския съвет към ВСС;

3. Гражданският съвет подкрепя усилията на Гражданска инициатива за опазване на културното наследство на област Благоевград за търсене на възможности за социализация на „Скаптопара“ и превръщането му в обект за културен туризъм, като апелира за спазване на поетите ангажименти за това от страна на местната власт на гр. Благоевград, включително чрез разработване и подаване на проектни предложения за финансиране от страна на общината към ОП „Трансгранично сътрудническо България – Македония и Гърция - България“, ОП „Регионални в растеж“ и други възможни към момента финансови механизми, подкрепящи именно подобни цели за общините. В тази връзка настоящият акт да се предостави на вниманието на кмета на гр. Благоевград и Общинския съвет на гр. Благоевград.

Актът да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.

Приложение към акта: Доклад, представен и изготвен за целите на заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет, проведено на 31 май 2019 г. от Българско археологическо сдружение: Случаят „Скаптопара“ - законодателство, закононарушения и предложения за законодателни промени“

Гласуване: за – 9, против – 1, въздържали се – 1.

Приема се.

С „против“ гласува КАСЕБ – в началото на заседанието ви информирах, че днес те участват с писмено становище по темата. С „въздържал се“ гласува КСЛБ.

Колеги, преминаваме към т. организационни въпроси.

КРАСИМИРА ЛУКА, ПАВЕЛ ДЕСПОТОВ: Бихме искали, преди да продължите, да ви благодарим за подкрепата. Желаям ви ползотворна работа и по други въпроси, които обсъждате. Приятен ден.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И ние ви желаям успех. Довиждане.

/Красимира Лука и Павел Деспотов напускат залата./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Имам питане. Опитах да разгледам протоколите на Гражданския съвет на сайта на ВСС, но видях обяснението. Но в тази връзка имахме решение да се изпращат протоколите по имейлите на организациите и всеки да ги публикува на страницата си.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не, не протоколите. Изпращаме Годишния

план и отчетите.

ОТ ЗАЛАТА: Не – и за протоколите го казахме.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ако съм в грешка, моля да ме поправите. Но ако не съм в грешка, ще помоля тази практика да продължи да съществува, с оглед на забележката, която отправих на колегата, че не се е запознала с дейността ни от предходното заседание.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Потърсих протокола, за да се запозная, но не намерих.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Протоколът се изготвя в рамките на два месеца.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Имам два въпроса. Единият е от предходно заседание и е свързан с разнопосочната практика на съдилищата по отношение на служителите в съдилищата и ... */шум в залата/* за вещите лица. Това наистина е проблем, че ги считат за самоосигуряващи се лица. И работим в тази насока за тази унификация на работата на всички органи на съдебната власт – да се работи по един и същи начин, да се назначава по един и същи начин, да има мобилност между различните органи. Защото в крайна сметка, се усвояват едни пари за тези служители и след това те получават откази.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Бих искала да уточня, че тази точки не я разгледахме в миналото заседание, защото г-н Герджиков се почувства обиден и не можа да я поднесе на вниманието на Гражданския съвет.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Добре.

Вторият въпрос е следния – по чия инициатива беше сезирането на Пленума, защото не съм запознат, по отношение на служителите на ВКС?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: По инициатива на ЦППИП.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Ще кажа защо – ако бъдем обективни, а считам, че следва да бъдем обективни, това е оперативна самостоятелност на административния ръководител. И Пленумът на ВСС да се произнася по законосъобразност по нещо, което е работа на съда, е абсурдно само по себе си. Защото и в прокуратурата, и във ВАС има такива случаи. За териториалните отделения е един въпроса – колко служители, как е уредено. Във ВАС също има такива въпроси. Но ако слагаме на една и съща плоскост всички – казвам го в следния смисъл, навлизаме в сферата на една борба по-нагоре от нас, в която нас, автоматично, са ни „пришили“ към един лагер – не казвам добър или лош. Автоматично сме причислени с акта, от предишното заседание, в ... */шум в залата/*, за което изобщо не искам да се замесвам.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Всъщност ставаше въпрос за това, че се

„прескача“ Съдийската колегия на ВСС.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не, бих искала друго да изясним. Не виждам проблем и няма как някой, защото те се входират чрез имейли към Гражданския съвет, за включване на точки за дневен ред за заседанията на Гражданския съвет, не може г-жа Карагъзова или Валя, като председател и технически сътрудник, да преценяват дали тази точка може да влезе или не в дневния ред. Затова са организациите – да участват в заседанията и да изразят мнение. Това първо.

Разбирам и насоката, която се поставя за разглеждане – конкретно по темата, която повдигате. Прокурорската колегия на ВСС така е настроена – добре. От друга страна – със самия акт, който е приел председателят на ВКС – той нарушил ли е ЗСВ, нарушил го е. ВСС на две заседания е констатирал нещата, а ние само питаме – така ли е, не е ли така и до къде стигна въпроса. Може ли да питаме – да. В тази среда, много добре знаете, има борби и лагери. И то не два – повече са. Но това не означава, че ние, като Граждански съвет, ако ние – НПО-тата, не си поставим тук проблемите, които ги вълнуват в процеса на работата – дали ще стигнем до краен акт, който сме целели да постигнем чрез Гражданския съвет, няма нищо. Но ние, ако винаги си слагаме спирачка, че ще засегнем този или онзи, то ние не трябва да дискутираме такива теми.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Не е въпроса дали ще засегнем някого, а в това нас да ни определят...

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Не. Въпросът е в това – съдът ще реши кой е прав и кой е крив, а не Пленумът на ВСС. Дори да е съдия от ВКС, който гледа делото, той има вътрешното убеждение да си даде отвод и да каже защо няма да гледа това дело. Това, че председателят на ВКС трябва да е над всички съдии, но всеки един съдия е независим и той взема своите решения, независимо, че делото ще се гледа пред ВКС.

/Говорят помежду си./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не става въпрос дали сме компетентни по този или онзи въпрос. Да, аз не съм археолог, но начина, по който се случват нещата, буди съмнение. Затова решихме да отнесем въпроса към съответните органи. По темата на ЦППИП – има ли го проблема – има го, има ли тенденция в решенията на ВКС – да, на въззив падат решенията на г-н Панов – пуска се касация. Тези, които на въззив потвърждават...

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Отиваме далеч – знаете ли колко проблеми има в тази правосъдна система!?

/Говорят едновременно./

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Основанието, на което обсъдихме въпроса, беше, че

предишния състав на ВСС е констатирал нарушения и е направил предписание, от което няма последствия – никой не е влез мерки да го изпълни. Ние сега питаме сегашния състав поддържа ли това, което предния състав е установил.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ние не питаме дали поддържат, питаме разгледа ли се на две заседания, изиска ли се допълнителна информация, възложи ли се проверка и какъв е резултата.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Доклад на одита има ли?

ОТ ЗАЛАТА: Има публикувани протоколи на комисията.

/Говорят едновременно./

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Става въпрос, че съдът ще вземе позиция – той ще реши дали са освободени правомерно или неправомерно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Николов, Вие, като председател на организацията, може да направите писмено становище по въпроса, което ще балансира положението.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Тук никой не говори за субекта – става въпрос за нарушение.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Въпросът също е ние да оценяваме инициативата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, повече се разширихме с темите в тази точка. Нека да се ориентираме към приключване.

Тъй като изчерпахме темата на днешното заседание, закривам същото.

Допълнително ще уточним дата и теми за следващото заседание, съгласно Годишния план, като своевременно ще получите съобщения на имейлите.

Желая на всички приятни почивни дни.

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 11:27 ч.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

/п/

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА

Протоколирал: /п/

Валентина Тесовска

технически сътрудник